

Pa amb pa

La Creu Roja és una entitat cada dia més imprescindible per ajudar la gent que no és capaç d'arribar a final de mes, encara que treballin

La pobresa ja no és exclusiva d'aquells que no tenen feina. Després de més de mitja dècada de crisi, un de cada quatre treballadors té un sou que li permet viure dignament. Per això, a Girona, entitats com Creu Roja són ara més necessàries que mai.

LEONOR PÉREZ-DURAND > TEXT I FOTOS

«Mama, l'altre dia una nena va portar una goma trencada com a regal d'aniversari. Diu que a casa seva són molt pobres per comprar res». Aquesta és una de les fotos de la crisi que fa que una nena sopi un entrepà de pa amb pa a la tele i alhora una mare plori d'alegria perquè el seu fill ha trobat feina.

Segons l'Institut d'Estadística Català (IDESCAT), Girona —amb un 22,5 % d'atur— és la segona província amb més població econòmicament activa (PEA) fora del mercat laboral. La primera és Tarragona (30,6 %), la tercera Barcelona (20 %) i la quarta Lleida (15 %). A Catalunya, un 19,8 % de famílies es troben en «risc de pobresa o exclusió social».

Allà on no arriba l'Estat

La Creu Roja s'ha arremangat i, des de l'any 2012, afronta la «nova» pobresa. «Gent que mai no havia anat als serveis socials va començar a demanar ajuda en haver esgotat l'atur. Cobraven subsidis que no els permetien mantenir-se», explica Merche Sánchez, di-

rectora d'Intervenció Social de Creu Roja a Girona.

Souat (32) i Mustapha (40), casats, amb tres fills. Ella feia feines de neteja. «Amb els nens vaig haver de quedar-me a casa. Ara puc treballar, però no trobo res»; ell era paleta, i des del 2012 no té feina fixa. «L'atur s'ha acabat. Ara cobro l'ajuda de 426 euros, però la Seguretat Social me n'embarga 86 perquè dec cinc quotes dels autònoms».

Molts dels atesos per la Creu Roja són aturats de llarga durada i, per tant, explica Merche Sánchez, «estan desactivats, tenen perfils laborals que ja no són necessaris, i quan el mercat laboral es reactivi tindran feina els més ben capacitats. La resta no podrà canviar d'ofici, perquè no s'ha potenciat la seva renovació».

Francisco (38), casat, amb una filla, va treballar com a paleta fins a l'any

Segons l'IDESCAT, Girona —amb un 22,5 % d'atur— és la segona província amb més població econòmicament activa fora del mercat laboral

>> *Patricia Canales, tècnica del programa de la Creu Roja «Família a l'Atur».*

2010. Després de quatre anys sense feina va participar en el programa de la Creu Roja «Família a l'Atur». «La meua dona va fer un curs d'ajudant de cuina, i jo un de neteja, i vaig trobar feina. Ara estic de baixa, pateixo depressió i he de prendre una píndola cada dia».

Segons la tècnica del programa, Patricia Canales, «l'any 2013 vam reinserir un 32 % dels participants, i el

2014 un 35 %. Però n'hi ha que, com en Francisco, presenten una profunda depressió». El sisè observatori de la Creu Roja (febrer de 2014) revela que, per la crisi, el 82 % dels enquestats pateixen afeccions físiques i emocionals.

Al col·lectiu dels pocs professionalitzats i al dels aturats de llarga durada s'hi ha d'afegir el dels majors de 45 anys. Molts d'aquests viuen amb l'ajuda de 426 euros. «L'atur juvenil és preocupant, però els joves no tenen càrregues familiars. Són mantinguts pels pares, que estan a l'atur», explica Merche Sánchez.

Maria (51), separada, amb dues filles. L'empresa per a la qual treballava va tancar, i des de fa quatre anys no ha tornat a tenir feina fixa. «He fet els cursos de cambrera i d'ajudant de cuina de la Creu Roja. Ara toca esperar, però de manera activa. Jo no em rendeixo». Amb l'ajuda governamental, de 426 euros, ha de mantenir la seva família.

>> La Creu Roja reparteix queviures a les famílies més necessitades.

Sense feina no es pot pagar res

Al Primer Observatori de Vulnerabilitat de la Creu Roja (juliol de 2011), el 82 % d'enquestats ingerien producte fresc (fruita i verdura); al Setè Observatori (setembre de 2014) el 83,7 % n'havia reduït la ingesta; al Vuitè Observatori (març de 2015) consta que el 91,8 % pateix d'inseguretats alimentària, i el 48 %

«L'atur juvenil és preocupant, però els joves no tenen càrregues familiars. Són mantinguts pels pares, que estan a l'atur», explica Merche Sánchez

>> Molts dels atesos per la Creu Roja són aturats de llarga durada. A la foto, Souat i Mustapha, casats, amb tres fills.

obté els aliments d'entitats socials i de familiars i amics.

En el tema de l'alimentació, la Creu Roja fa servir diversos mecanismes d'ajuda: complementa les beques parcials dels menjadors escolars; reparteix queviures a les famílies més necessitades; durant les vacances d'estiu i de Nadal, dona targetes de prepagament a les famílies perquè puguin comprar menjar fresc.

«Tot i que els pediatres no hagin detectat casos de desnutrició al nos-

>> **Cartellera amb fotos d'activitats de la Creu Roja; a la dreta, Francisco, 38 anys, casat, amb una filla, va treballar com a paleta fins a l'any 2010.**

tre país, sí que tenim una situació de mala alimentació», assenyala Merche Sánchez. L'Escala Llatinoamericana i Caribenya de Seguretat Alimentària (ELCSA), utilitzada per la Creu Roja en el seu últim informe, diu que «la mala alimentació és causa de malnutrició».

Segons el Vuitè Observatori, el 8,2 % de les famílies enquestades té accés als aliments suficients i nutritius; el 29,5 % sacrifiquen qualitat per quantitat; el 40,7 % té dificultats per mantenir qualitat i quantitat —hi ha adults que han de saltar-se algun àpat— i el 21,7 % no pot garantir-se el menjar. En un 16,5 % de les famílies, un nen va haver de passar gana per falta de diners.

Per a la campanya del 2014, la Creu Roja va destinar 170.000 euros de recursos propis per atendre les necessitats alimentàries de 500 nens. A més, va rebre una aportació de 10.000 euros de l'Ajuntament de Figueres, que va fer servir en targetes de prepagament per a la campanya de Nadal.

Hujegi (38), casada amb cinc fills, treballa mitja jornada en feines de neteja. «A casa sóc l'única que treballa. Per això, moltes vegades la Creu Roja m'ajuda a pagar els subministraments. També em van fer la targeta de prepagament per comprar menjar per als meus fills, però, com que són molts, Càritas també ens ajuda».

El Vuitè Observatori també revela que el 40,5 % dels enquestats ha hagut de reduir o esborrar els seus fills de les activitats extraescolars, i que el 26 % té fills amb alguna malaltia crònica; en el Quart Observatori (gener de 2013), el 70,3 % de les famílies ja tenien dificultats per pagar els tractaments bucodentals i òptics.

Intentant superar aquestes mancances, la Creu Roja a Girona va donar material escolar i llibres a 280 infants i roba d'hivern a 370. A més, va proporcionar pròtesis auditives, ulleres i altres ajudes vinculades a la salut a 31 menors. Per a aquesta partida, la Universitat de Girona va donar 8.000

La Creu Roja a Girona va donar material escolar i llibres a 280 infants i roba d'hivern a 370. A més, va proporcionar pròtesis auditives, ulleres i altres ajudes vinculades a la salut a 31 menors

euros. A la gent gran amb pensions reduïdes, la Creu Roja els va pagar tractaments dentals.

El 2014 l'entitat també va posar en marxa un programa per afrontar els problemes d'habitatge. Va fer d'intermediària entre els bancs i els propietaris, i va pagar subministraments i lloguers. En tots aquests casos va treballar coordinadament amb altres entitats.

Intentant conservar la normalitat dels petits

La Creu Roja desenvolupa el Centre de Mediació Social (CMS), dirigit des del Ministeri d'Educació. Dues tardes a la setmana, els nens en edat escolar fan classes de reforç, berenen, treballen hàbits alimentaris i de la salut, i juguen en quatre locals de les nostres comarques: Girona, Santa Coloma de Farners, Palafrugell i Olot.

La Creu Roja també té un programa de promoció d'èxit escolar, plantejat i finançat des de la mateixa entitat, i que funciona a la Jonquera, Ripoll, Palafrugell, Sant Feliu de Guíxols, Santa Coloma de Farners i Camprodon. Durant aquest any s'ampliarà a Blanes. També s'hi treballa el reforç escolar.

Leonor Pérez-Durand
és periodista.